

Χαρτογραφούν το κυπριακό DNA

Νέους ορίζοντες στη
θεραπεία ασθενών ανοίγει
η Βιοτράπεζα

Της Δέσποινας Ψύλλου

Μια νέα εποχή στη διάγνωση, την πρόληψη και τη διαχείριση των ασθενειών, υπόσχεται το Κέντρο Αριστείας του Πανεπιστημίου Κύπρου - Βιοτράπεζα και Βιοϊατρική Έρευνα. Πρόκειται για το πρόγραμμα CY-Biobank, το οποίο με την εθελοντική συμμετοχή των πολιτών, επιχειρεί να μελετήσει σε βάθος το κυπριακό DNA, εντοπίζοντας ιδιαιτερότητες και μεταλλάξεις που προκαλούν παθήσεις. Οι δυνατότητες καθώς και η δράση του

Έγκυρη διάγνωση, πρόληψη και σωστή διαχείριση παθήσεων, φέρνει το έργο CY-Biobank

εν λόγω Κέντρου παρουσιάστηκαν χθες στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ενώ στις 23 Μαρτίου 2020 θα πραγματοποιηθεί ειδική εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο.

«Η βιοτράπεζα συσσωρεύει ιατρικό τόκο. Είναι ένα καταθετήριο βιολογικού υλικού, με σκοπό να αντλήσουμε ιατρικές γνώσεις, να προχωρήσουμε σε νέες ανακαλύψεις και να προσφέρουμε νέες θεραπείες για τις ασθένειες», περιέγραψε ο διευθυντής του Κέντρου Αριστείας Βιοτράπεζα και Βιοϊατρική Έρευνα (CY-Biobank), Κωνσταντίνος Δέλτας. «Οι βιοτράπεζες είναι οργανωμένες συλλογές ιατρικού αρχείου και πληροφοριών, οι οποίες σχετίζονται με το γενετικό υλικό. Όλες αυτές οι πληροφορίες στα χέρια εξειδικευμένου προσωπικού, ερευνητών, καθηγητών, ιατρών, μπορούν να αποτελέσουν σπουδαίο εργαλείο και να οδηγήσουν σε ιατρική ακρίβεια και εξατομικευμένη ανά ασθενή ιατρική». Στόχος, να συγκεντρωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι ιατρικοί φάκελοι - καταθέσεις από τους πολίτες. «Αν είναι δυνατόν και όλων των Κυπρίων. Φυσικά

Ανάγκη νομοθεσίας, λένε οι ασθενείς

Την ανάγκη νομοθεσίας που θα ρυθμίζει τη λειτουργία των βιοτραπεζών στην Κύπρο, σημείωσε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου (ΟΣΑΚ), Μάριος Κουλούμης. Όπως είπε, το έργο θα πρέπει να αποτελέσει την Εθνική Βιοτράπεζα της Κύπρου, πράγμα το οποίο κατατέθηκε και στον υπουργό Υγείας. «Τα οφέλη θα είναι τεράστια κυρίως για τον Κύπριο ασθενή. Θα λαμβάνουμε έγκυρη διάγνωση, πρόληψη και τη σωστή διαχείριση παθήσεων». Από την πλευρά του, ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου Τάσος Χριστοφίδης, ανέφερε ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό έργο. Διευκρίνισε, παράλληλα, ότι η Βιοτράπεζα κατάφερε να διακριθεί μέσα από μια εξαιρετικά απαιτητική διαδικασία. «Αυτή τη στιγμή λειτουργούν 23 Κέντρα Αριστείας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, από αυτά τα τρία βρίσκονται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου».

οι πληροφορίες αυτές, δίνονται ανώνυμα και με εχεμύθεια, προστατεύοντας τα προσωπικά δεδομένα».

Οι προσπάθειες δημιουργίας βιοτράπεζας ξεκίνησαν πριν το 2010, με μορφή ερευνητικής υποδομής του Κέντρου Ερευνών Μοριακής Ιατρικής (ΚΕΜΙ). Είχε διακριθεί ανάμεσα σε 42 άλλες προτάσεις, λαμβάνοντας χρηματοδότηση από το ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας το 2011. Το επόμενο σημείο-σταθμός για τη Βιοτράπεζα, ήταν η νέα χρηματοδότηση που έλαβε το 2019 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μέσω αυτής αναβαθμίζεται το αρχικό έργο και μετατρέπεται σε Κέντρο Αριστείας. Όπως είπε ο κ. Δέλτας, ο προϋπολογισμός του έργου φτάνει στα €38 εκατ. σε βάθος 15ετίας. Από αυτά, τα €15 εκατ. προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα άλλα €15 εκατ. από την Κυπριακή Δημοκρατία και τα €8 εκατ. από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

«Κοντά μας έχουμε συσπειρώσει μια

μεγάλη ομάδα από βιολόγους, μοριακούς βιολόγους, γενετιστές, πληροφορικούς, ερευνητές. Προσλαμβάνουμε νοσηλευτές, ενώ θα συνεργαστούμε με γιατρούς. Μάλιστα, τις επρχόμενες ημέρες θα υπογράψουμε ένα μνημόνιο συνεργασίας με τον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΗΥ), ώστε θεσμικά και με τη βοήθεια του υπουργείου Υγείας, να μπούμε στα νοσοκομεία και να εξυπηρετήσουμε περισσότερους ασθενείς.

Δωρεάν νεφρολογικές εξετάσεις

Δωρεάν αναλύσεις σχετικά με τη λειτουργία των νεφρών, θα προσφέρει το Κέντρο Αριστείας στις 12 Μαρτίου 2020. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν το κέντρο στο Σιακόλειο κτήριο (πίσω από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας), από τις 10:00 έως τις 14:00. Αφορμή η Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού που τιμάται κάθε χρόνο, τη δεύτερη Πέμπτη του Μαρτίου.

Λιθαράκι η συμβολή του κάθε πολίτη

Όπως σημειώθηκε, για να μπορέσει να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων του κυπριακού γενετικού υλικού, χρειάζεται η εθελοντική και αλτρουιστική συμμετοχή του κάθε πολίτη. Πρόκειται για μια συνεισφορά που αντανακλά σε ολόκληρη την κοινωνία, σημείωσε ο κ. Δέλτας και προσκάλεσε τον κόσμο να απευθυνθεί στη Βιοτράπεζα. «Εκείνο που χρειάζεται είναι ο ενδιαφερόμενος πολίτης να επικοινωνήσει μαζί μας και να κλείσει ραντεβού. Αφού έρθει, θα τον υποδεχθεί κάποιος νοσηλεύτης, θα τον ενημερώσει για το πρόγραμμα και θα υπογραφεί έντυπο συγκατάθεσης που είναι εγκεκριμένο από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής». Ο εθελοντής συμπληρώνει

ερωτηματολόγιο για προσωπικά, δημογραφικά και άλλα στοιχεία, τα οποία θα παραμείνουν εμπιστευτικά. Ακολουθούν κάποιες εξετάσεις, όπως οι αιματολογικές, ενώ συλλέγονται ούρα, σάλιο ή και άλλο υλικό. Έπειτα, ο εθελοντής

καλείται για να ενημερωθεί για τα αποτελέσματα των εξετάσεων και να συμπληρώσει πρόσθετα έγγραφα.

«Σκοπός μας, στα επόμενα επτά χρόνια να συγκεντρώσουμε πέρα από 16.000 εθελοντές, μαζί με το γενετικό

τους υλικό και όλα τα αρχεία τους». Όπως σημείωσε ο κ. Δέλτας, τους τελευταίους μήνες, όπου ξεκίνησε η συλλογή αρχείων, έχουν συμμετάσχει 5.000 άνθρωποι. Παράλληλα, παρουσίασε το πρόγραμμα ΜΙΤΟΣ, το οποίο απευθύνεται σε πρώτη φάση σε υγιείς και χωρίς χρόνια νοσήματα Κύπριους πολίτες. «Προσκαλούμε όσους το επιθυμούν να συμμετέχουν. Στόχος είναι να μελετήσουμε σε βάθος και εύρος το κυπριακό DNA. Χρειαζόμαστε τουλάχιστο δείγμα 1.000 ανθρώπων», σημείωσε και πρόσθεσε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα θα συνεισφέρει στον εντοπισμό των ιδιαιτεροτήτων και των μεταλλάξεων στην Κύπρο, οι οποίες ευθύνονται για διάφορες γενετικές παθήσεις.